

27/06/2022

VOT PARTICULAR que formulen la consellera representant de **FERE-CECA-ECIB**, Sra. Moragues de Oleza i el conseller representant de **FE-USO**, Sr. Gual Martínez, a **l'Informe 3/2022** al *Projecte de Decret xx/2022, de xx de xx, pel qual s'estableix el currículum de l'educació infantil a les Illes Balears*, aprovat pel plenari del Consell Escolar de les Illes Balears dia 22 de juny de 2022.

Els consellers signants discrepen de l'informe majoritari en tot allò que contradigui el present vot particular. En essència, l'informe aprovat per la majoria incorre en una flagrant vulneració de drets fonamentals emparats constitucionalment que mai no havia d'haver estat acceptada per la presidència del CEIB, en contradir obertament la Llei de Consells Escolars de les Illes Balears i la Llei d'Educació de les Illes Balears pel que fa a les competències consultives d'aquest òrgan.

I.- SOBRE LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL QUARTA DEL PROJECTE DE DECRET.

L'esborrany 3 del Projecte de Decret estableix la següent regulació:

Disposició addicional quarta

Ensenyament de religió

1. Els ensenyaments de religió s'inclouran en l'Educació primària d'acord amb el que s'estableix en la disposició addicional segona de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.
2. La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de garantir que, a l'inici del curs, les mares, pares o tutors legals dels alumnes puguin manifestar la seva voluntat que aquests rebin o no rebin ensenyaments de religió.
3. La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de vetllar perquè els centres respectin els drets de tots els alumnes i de les seves mares, pares o tutors legals i perquè no suposi cap discriminació rebre o no ensenyaments de religió.
4. Els centres docents han de disposar les mesures organitzatives perquè els alumnes, dels quals les mares, pares o tutors legals que no hagin optat perquè cursin ensenyaments de religió, rebin la deguda atenció educativa supervisada. Aquesta atenció s'ha de planificar i programar pels centres de manera que es dirigeixin al desenvolupament de les competències clau a través de la realització de projectes significatius per als alumnes i de la resolució col·laborativa de problemes, tot reforçant l'autoestima, la promoció de la salut mitjançant l'activitat física, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat, per a la qual cosa la Conselleria d'Educació i Formació Professional publicarà orientacions. En tot cas les activitats proposades han d'anar dirigides a reforçar els aspectes més transversals del

currículum, tot afavorint la interdisciplinarietat i la connexió entre els diferents sabers.

5. Les activitats a les quals es refereix l'apartat anterior, en cap cas, no han de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol àrea de l'etapa.

6. La determinació del currículum de l'ensenyament de les diferents confessions religioses amb les quals l'Estat ha subscrit acords de cooperació en matèria educativa serà competència de les corresponents autoritats religioses.

7. Amb la finalitat de garantir el principi d'igualtat i la lliure concurrència entre tot els alumnes, les qualificacions que s'haguessin obtingut en l'avaluació dels ensenyaments de religió no es computaran en les convocatòries en les quals hagin d'entrar en concurrència els expedients acadèmics.

L'informe majoritari proposa la supressió d'aquesta Disposició Addicional, amb la següent motivació:

"Demanam una escola laica.

De la mateixa manera que s'ha llevat l'ensenyament de la religió a FP, entenem que s'hauria de fer a Primària. A més a més entenem que l'ensenyament de qualsevol doctrina religiosa ha de quedar exclusivament a l'àmbit privat de cada persona."

El CEIB, quan actua com a **òrgan de consulta** (art. 6 de la LCEIB i art. 78 de la LEIB), ho fa dins el marc de l'ordenament legal i constitucional vigent; el contrari seria atorgar al CEIB una competència compartida en una matèria que correspon originàriament al constituent i, pel que fa a la potestat legislativa, al Parlaments estatal i autonòmic. És un autèntic despropòsit, doncs, elevar propostes a l'administració educativa que són manifestament inconstitucionals i il·legals, especialment quan es fa de forma conscient, amb advertiment previ per part dels consellers discrepants, i per raons estrictament ideològiques.

El CEIB té reservat un precepte específic per elevar propostes a l'administració educativa (l'article 7 de la LCEIB) per tal de promoure la modificació de l'ordenament jurídic -que, en aquest cas, ni tan sols seria de competència autonòmica-, però no es pot confondre la funció estrictament consultiva amb aquesta altra.

Certament, els consellers gaudeixen de llibertat d'expressió i manifestació i, de forma particular, poden creure i defensar allò que vulguin, sigui o no un desbarat. Altra cosa és la Presidència del CEIB, que ha de vetlar per tal que les propostes s'ajustin a les funcions que la llei reserva a aquest organisme consultiu, rebutjant la incorporació d'aquelles que són manifestament contràries a l'ordenament jurídic, i molt especialment d'aquelles propostes que s'incorporen als informes consultius sabent precisament que són il·legals i inconstitucionals. Això forma part de les funcions moderadores i arbitrals de la Presidència i suposa donar compliment al jurament o promesa que és requisit de la seva presa de possessió com a càrrec públic. Entendre el contrari és donar carta de naturalesa a la més absoluta inutilitat de l'òrgan, la qual cosa és prou greu quan parlem de potestats públiques que es financen amb els doblers de tots els ciutadans.

La 'motivació' de la proposta majoritària és, d'altra banda, una grollera invitació a la vulneració de drets fonamentals que, òbviament, haurà de ser omesa per part de l'administració educativa, de la qual cosa no en tenim cap dubte.

Vegem quin és el marc constitucional i legal que empara el dret de tots els alumnes -també d'aquells que cursen la Formació Professional, per cert- a rebre ensenyaments confessionals de religió referits a qualsevol de les confessions amb les quals l'Estat espanyol hi manté acords.

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

Artículo 10

(...)

2. Las normas relativas a los derechos fundamentales y a las libertades que la Constitución reconoce se interpretarán de conformidad con la Declaración Universal de Derechos Humanos y los tratados y acuerdos internacionales sobre las mismas materias ratificados por España.

Aquest primer precepte constitucional ens ubica adequadament en el terreny de joc pel que fa als drets fonamentals. D'aquest precepte es desprèn que la interpretació d'aquests drets fonamentals s'ha de fer de conformitat amb el que

estableixen els tractats i acords internacionals vigents en el nostre país, i en particular la DUDH.

Vegem, doncs, què diuen aquests tractats que ens han de servir per a interpretar l'abast dels drets fonamentals a què farem referència més endavant:

- **Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)** de l'Assemblea de l'ONU de 10-12-1948. (art. 18)

Toda persona tiene derecho a la libertad de pensamiento, de conciencia y de religión; este derecho incluye la libertad de cambiar de religión o de creencia, así como **la libertad de manifestar su religión o su creencia, individual y colectivamente, tanto en público como en privado, por la enseñanza, la práctica, el culto y la observancia.**

- **Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (PIDCP)** de l'Assemblea de l'ONU de 16-12-1966. (art. 18.1 i 4)

1. Toda persona tiene derecho a la libertad de pensamiento, de conciencia y de religión; este derecho incluye la libertad de tener o de adoptar la religión o las creencias de su elección, así como **la libertad de manifestar su religión o sus creencias, individual o colectivamente, tanto en público como en privado, mediante el culto, la celebración de los ritos, las prácticas y la enseñanza.**

4. Los Estados Partes en el presente Pacto se comprometen a respetar la **libertad de los padres y, en su caso, de los tutores legales, para garantizar que los hijos reciban la educación religiosa y moral que esté de acuerdo con sus propias convicciones.**

- **Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC)** de l'Assemblea de l'ONU de 16-12-1966. (art. 13.3)

3. Los Estados Partes en el presente Pacto se comprometen a respetar la libertad de los padres y, en su caso, de los tutores legales, de escoger para sus hijos o pupilos escuelas distintas de las creadas por las autoridades públicas, siempre que aquéllas satisfagan las normas mínimas que el Estado prescriba o apruebe en materia de enseñanza, **y de hacer que sus hijos o pupilos reciban la educación religiosa o moral que esté de acuerdo con sus propias convicciones.**

- **Convenció relativa a la lluita contra les discriminacions en l'esfera de l'ensenyança (CLCDEE)** de la UNESCO de 14-12-1960. (art. 5.1.b)

(...) y 2º de dar a sus hijos, según las modalidades de aplicación que determine la legislación de cada Estado, la educación religiosa y moral conforme a sus propias convicciones; en que, además, no debe obligarse a ningún individuo o grupo a recibir una instrucción religiosa incompatible con sus convicciones;

Sembla, doncs, que la proposta majoritària, avalada per la presidència del CEIB, seria contrària a la Declaració Universal dels Drets Humans i als tractats i acords internacionals subscrits i vigents a Espanya. No és un començament massa prometedor.

Ja dins el terreny dels específics drets fonamentals que vulnera la proposta del CEIB, vegem què en diuen els articles 16 i 27 de la Constitució Espanyola.

Artículo 16

1. Se garantiza la libertad ideológica, religiosa y de culto de los individuos y las comunidades sin más limitación, en sus manifestaciones, que la necesaria para el mantenimiento del orden público protegido por la ley.

2. Nadie podrá ser obligado a declarar sobre su ideología, religión o creencias.

3. Ninguna confesión tendrá carácter estatal. Los poderes públicos tendrán en cuenta las creencias religiosas de la sociedad española y mantendrán las consiguientes relaciones de cooperación con la Iglesia Católica y las demás confesiones.

Artículo 27

1. Todos tienen el derecho a la educación. Se reconoce la libertad de enseñanza.

2. La educación tendrá por objeto el pleno desarrollo de la personalidad humana en el respeto a los principios democráticos de convivencia y a los derechos y libertades fundamentales.

3. Los poderes públicos garantizan el derecho que asiste a los padres para que sus hijos reciban la formación religiosa y moral que esté de acuerdo con sus propias convicciones.

És completament fals, doncs, que Espanya sigui un estat laic. L'article 16 CE ens defineix com a un estat aconfessional, on es protegeix el fet religiós, en públic i en privat, i que manté relacions de cooperació amb diverses confessions religioses (com ara, la catòlica, la jueva, la musulmana i l'evangèlica) i on les famílies tenen el dret a què els seus fills rebin -en l'escola pública, en l'escola concertada i en l'escola

privada- formació religiosa d'acord amb les seves conviccions i sense més límits, en el seu cas, que el de què aquesta formació no entri en conflicte amb el caràcter propi del seu titular (*Ley 24/1992*, art. 10.1, *Ley 25/1992*, art. 10.1; *Ley 26/1992*, art. 10.1).

No és de rebut, doncs, que el CEIB faci propostes que atemptin contra, almenys, tres preceptes constitucionals reguladors dels drets fonamentals i un seguit de tractats internacionals, raó per la qual mai havia d'haver estat acceptada l'esmena incorporada a l'informe majoritari.

Finalment, assenyalar que aquesta perversa manera de funcionar, al marge de tota legalitat, ha suposat, a més, sostreure al CEIB del debat per a millorar el text del projecte de decret, de manera que, en aquest cas, no sols la majoria ha actuat amb menyspreu de l'ordenament jurídic, sinó que ha impedit a la minoria fer i debatre amb la resta de consellers aportacions valuoses al text sotmès a consulta.

II.- PROPOSTA CONCRETA DE MILLORA DEL TEXT DE LA D.A. QUARTA

Text de l'esborrany:

4. Els centres docents han de disposar les mesures organitzatives perquè els alumnes, dels quals les mares, pares o tutors legals que no hagin optat perquè cursin ensenyaments de religió, rebin la deguda atenció educativa supervisada. Aquesta atenció s'ha de planificar i programar pels centres de manera que es dirigeixin al desenvolupament de les competències clau a través de la realització de projectes significatius per als alumnes i de la resolució col·laborativa de problemes, tot reforçant l'autoestima, la promoció de la salut mitjançant l'activitat física, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat, per a la qual cosa la Conselleria d'Educació i Formació Professional publicarà orientacions. En tot cas les activitats proposades han d'anar dirigides a reforçar els aspectes més transversals del currículum, tot afavorint la interdisciplinarietat i la connexió entre els diferents sabers.

1.- Proposam afegir, rere "atenció educativa." el següent text:

(...) d'acord amb les orientacions que facilitarà la Conselleria d'Educació i Formació Professional.

Motivació:

Per tal de garantir la qualitat i l'equitat entenem que la Conselleria ha de facilitar orientacions als centres

2.- Proposam que des de "Aquesta atenció" sigui un punt 5, la redacció del qual hauria de ser modificada des de "significatiu", afegint:

(...) i rellevants per als alumnes; al cultiu de les dimensions emocional i interior; a desenvolupar la reflexió sobre la riquesa del bagatge intel·lectual heretat; a la transmissió del patrimoni cultural de la nostra societat; a preparar-los per convida en una societat diversa, fomentant la participació en un món democràtic, amb el ple exercici de la llibertat ideològica, des de la comprensió de totes les opcions que suscita la vida personal i social des del respecte a la dignitat de la persona i els seus drets inviolables.

Motivació:

Entenem que és una oportunitat per reforçar els valors democràtics i afavorir el compromís i la participació en la seva defensa, amb respecte a les diferents opinions i als drets fonamentals. Així mateix, pensam que és una oportunitat per reflexionar sobre la pròpia història i impulsar el coneixement del nostre patrimoni cultural, alhora que es coneixen realitats culturals diferents, vives a la nostra societat, i que, sempre que respectin els principis democràtics, ens enriqueixen i ens ajuden a millorar en la pròpia transformació de la societat en la que vivim.

3.- El punt 5 seria el 6

5. Les activitats a les quals es refereix l'apartat anterior, en cap cas, no han de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol àrea de l'etapa.

Proposam afegir rere "coneixement" la següent concreció:

confessional del fet religiós (...)

Motivació:

De la mateixa manera que s'exclou l'aprenentatge de continguts curriculars de qualsevol àrea de l'etapa, s'ha d'excloure el coneixement confessional del fet religiós, que és el propi de l'assignatura de religió, però no s'ha d'excloure qualsevol coneixement del fet religiós, lligat a la cultura, la llengua, la història, l'art, etc.

[Redacted signature box]

Palma, 27 de juny de 2022

Sgt. Maria Concepció Moragues de Oleza

[Redacted signature box]

Sgt. Jordi ~~Caral~~ Martínez

[Redacted signature box]